

Piata bursiera in fata unei noi realitati

In ultimele sedinte lichiditatea pe piata a atins nivele alarmante. Valoarea tranzactionata a scazut drastic pe masura ce volatilitatea pietei tinde sa fie mai redusa. Nici stirile de pe pietele externe, care alta data provocau reactii emotionale pe piata romaneasca, nu mai reusesc "sa miste" foarte mult cotationile bursiere.

Explicatia acestei stari de fapt nu este foarte greu de gasit. Ea tine de contextul actual al pietei in care nevoia de lichiditate si inhibarea puternica a instinctului investitional al marilor jucatori globali determina o depreciere accelerata a perceptie fata de pietele emergente. Cu cat o economie este asociata unor riscuri mai mari cu atat exista o bariera mai greu de depasit in fata unor fluxuri de capital pe termen scurt. Iar intr-o lume a lipsei de lichiditate, deficitul de cont al Romaniei este un pretext mai mult decat suficient...

Incheiem un an in care investitorii romani au avut de suferit foarte mult pe o piata greu predictibila. Spiritul speculativ predominant al investitorilor autohtoni a facut ca prezenta lor pe o astfel de piata sa ramana la cote ridicate astfel incat ponderea investitorilor autohtoni a inregistrat o dinamica crescatoare in total investitii bursiere. Cu toate acestea, capitalurile de care acestia dispuneau s-au erodat treptat iar in ultima perioada in mod accelerat. Ca atare nici acest segment al pietei bursiere nu mai reuseste sa genereze o activitate comparabila cu cea din urma cu cateva luni.

In aceste conditii este natural ca piata bursiera sa inregistreze un proces de restrangere atat a dimensiunii cat si a volatilitatii. Ne indreptam spre o piata de subzistenta care ofera o relativa stabilitate datorata nu vreunei soliditati a sistemului ci lipsei vectorilor care sa o destabilizeze. Este o perioada pe care nu am mai intalnit-o din 2003, o perioada oarecum lipsita de spectaculozitate insa care pare in acest moment inevitabila.

O astfel de perioada in care doar capitalul romanesc este prezent pe piata si in care lipsa unui avant speculativ va permite o asezare de durata a preturilor are insa si un mare avantaj. Ea inlatura orice obstacol spre atingerea acelor niveluri de oportunitate care vor reprezenta suporturile noii perioade de ascensiune.

Exista in prezent un adevarat trend in a fi pesimist, un pesimit sofisticat, care incearca sa acrediteze ideea unei depresiuni economice de durata, o "experienta" economica nemaiintalnita in ultimii 100 de ani. Cred ca se exagereaza, dorinta de senzational calauzind aceste opinii. Se uita ca economia este pana la urma un proces natural, omul economic preexistand in societate. Ca atare cresterea economica este o stare naturala iar situatia actuala, cu toate excesele pe care economia le-a manifestat in ultimii ani, nu indica de nici un fel un apocalips economic. Vom avea o recesiune severa insa ne vom revenii. Iar bursa va fi din nou prima.

Astfel piata are in fata o noua realitate: cea a unei perioade lipsita de spectaculozitate, putin atractiva pe termen scurt, lipsita de consistenta. Insa o perioada care va reusi sa ofere la final (cat de mult am vrea sa stim cand va fi el...) argumentele pentru o noua etapa investitionala.

Alin Bredea
Dir. Operatiuni Prime Transaction
5 decembrie 2008